

KADIN SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERNEĞİ BÜLTEN 1/2025

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ÇALIŞMA/UZMANLIK ALANLARI, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR “Güncellemeler”

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
ÇALIŞTAYI
19-20 EYLÜL 2024

Çalışma/Uzmanlık Alanları, Görev, Yetki ve Sorumluluklar
“Güncellemeler”

BAŞKAN

Prof. Dr. Hatice YILDIZ

EŞ BAŞKANLAR

Prof. Dr. Hediye ARSLAN ÖZKAN

Prof. Dr. Nuran KÖMÜRCÜ

Prof. Dr. Nevin HOTUN ŞAHİN

Prof. Dr. Ayten ŞENTÜRK ERENEL

SEKRETERYA

Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde EKŞİ GÜLOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap UZUN AKSOY

Arş. Gr. Ceyda SU GÜNDÜZ

Arş. Gr. Hamide ARSLAN TARUS

Arş. Gör. Begüm KIRIK

Marmara Üniversitesi Mehmet Genç Külliyesi
Konferans Salonu (Sarı Salon)

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ÇALIŞTAYI (ÇALIŞMA ALANLARI, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR)

ÇALIŞTAY RAPORU

İÇİNDEKİLER	Sayfa
Önsöz	
Hemşirelik Yönetmeliği	1
1. Adolesan Sağlığı	2
2. Perinatoloji	4
3. Jinekoloji	8
3.1. Genel Jinekoloji	8
3.2. Jinekoonkoloji	11
3.3. Ürojinekoloji	14
4. Menpoz	15
5. Fertilite/İnfertilite	17
6. Toplumsal Cinsiyet Eşsizliği ve Şiddet	18
7. Üreme Sağlığı-Cinsel Sağlık ve Aile Planlaması	19
Çalıştay Katılımcı Listesi	21

Bilim ve teknolojiadaki gelişimler, değişen, gelişen ve globalleşen dünya ile sağlık bakımı boyutu da çok farklılaşmıştır. Sağlık bakımının temel insan gücü olan hemşirelerin görev, yetki, rol ve sorumluluklarında önemli değişimler olmuştur. Bu alandaki gelişme ve uzmanlaşma farklı alanları ve unvanları da beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda birçok ülkede hemşireler, mesleki eğitim, bakım ve hizmet sunumunda değişime uyum sağlamış, uzmanlık ya da alt uzmanlık alanları doğrultusunda unvanlar almış ve konuya ilişkin yasal düzenlemelere gidilmiştir.

Ülkemizde 8/3/2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği ile bir düzenlemeye gidilmiş ve yönetmeliğin 7'nci maddesinde uzman hemşire tanımlanmıştır. Yüksek Lisans eğitimi tamamlamış hemşireler Sağlık Bakanlığına başvurarak “*Uzman Hemşire*” unvanı alabilmektedir. Ancak uygulamada bu unvanın sadece adı vardır, sadece unvan olarak kullanılabilmektedir, yasal olarak kadrolandırılmamış, alanlara göre görev, yetki ve sorumluluklar tanımlanmamıştır.

Ayrıca 19/4/2011 tarihli ve 27910 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan *Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte* hemşirelikteki alt uzmanlık alanlarına göre görev yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir. Ancak, bu yönetmelikte kapsamlı, dinamik ve özerk rolleri olan, aynı zamanda obstetri-perinatoloji, üreme-cinsel sağlık ve aile planlaması, infertilite, jinekoloji, jineko-onkoloji, ürojinekoloji ve menopoz gibi uzmanlık gerektiren alt dalları da bulunan Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliğinin rolleri “Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği” adı altında çok kısıtlı ve dar bir çerçevede ele alınmış ve sadece sekiz maddede toplanmıştır. Bu sekiz madde günümüz koşullarına yanıt vermede, güncel sağlık bakım gereksinimlerine yanıt vermede maalesef yetersiz kalmaktadır. Bu nedenlerle Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinin çalışma/alt uzmanlık alanları kapsamında görev, yetki ve sorumluluklarının yeniden gözen geçirilmesi ve yasal düzenlemelerle desteklenmesi gerekliliğini doğurmuştur.

Diğer yandan alanımızla özellikle perinatoloji-obstetri alanında görev ve sorumlulukların çakıştığı ebelik mesleğinin 3 Aralık 2024 tarihli ve 32741 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Ebelik Yönetmeliği de alanımızla ilgili görev, yetki ve sorumluluklara yönelik düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Tüm bu gelişmeler Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde çalışma alanları, görev, yetki ve sorumluluklarında güncelleme gereksinimini doğurmuştur. Bu kapsamda Marmara Üniversitesi SBF Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Derneğinin ortaklığı ile 19-20 Eylül 2024 tarihinde İstanbul’da ***Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Çalıştayı*** düzenlenmiştir. Klinik ve akademik alanda çalışan 127 katılımcı ile çalıştayda çalışma alanlarına göre görev, yetki ve sorumluluklar tartışılmıştır.

Çalıştay sonucu hazırlanan bu raporun; alanda uzmanlaşan meslektaşlarımızın görev, yetki ve sorumlulukları kapsamındaki gelişmelere, yasal düzenlemelere alt yapı oluşturmaya, yasa/yönetmeliklerde gerekli düzenlemelerin yapılmasına rehberlik etmesi, kadın sağlığı alanına özgü oluşan bilgi ve deneyimlerden en üst derecede yararlanılması toplumun sağlık düzeyine önemli katkıları olacaktır.

Meslektaşlarımızın mesleki gelişiminde ve kariyer planlamalarında etkili olmasını dileriz.

Prof. Dr. Hatice YILDIZ

Marmara Üniversitesi SBF Hemşirelik Bölümü
Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD

Prof. Dr. Nevin HOTUN ŞAHİN

Kadın Sağlığı Hemşireliği Derneği YK Başkanı

HEMŞİRELİK YÖNETMELİĞİ

08.03.2010 Resmî Gazete Sayısı: 27515

g) KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ

Görev, yetki ve sorumluluklar

Hemşirenin genel görev, yetki ve sorumluluklarının yanı sıra;

- a) Çiftlere, gebelik öncesi eğitim ve danışmanlığını yapar.
- b) Kadının gebelik dönemine özgü bakım ve izlemelerini yapar.
- c) Gebelikte gelişebilen riskli durumları erken dönemde fark eder ve önerilen tedavileri uygular ve gerektiğinde sevkeder.
- ç) Doğumun uygun koşullarda yapılması için hastayı yönlendirir.
- d) Doğum eylemiyle ilgili normalden sapmaları izler ve bildirir.
- e) Yenidoğan bebeğin bakımını ve muayenesini yapar.
- f) Erken ve geç lohusalık döneminde anne ve yenidoğan bakımını yapar.
- g) Ana çocuk sağlığının korunup geliştirilmesinde kadına eğitim ve danışmanlık yapar. (aile planlaması danışmanlığı, emzirme danışmanlığı, sağlıklı cinsel yaşam, genetik hastalık riski taşıyan ailelere danışmanlık, periyodik jinekolojik vememe kontrolü, pap smear vb. testler için yol gösterir ve yardımcı olur)

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ÇALIŞTAYI (ÇALIŞMA ALANLARI, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR)

ÇALIŞTAY RAPORU

Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Çalışma/Uzmanlık Alanlarına Göre Görev, Yetki ve Sorumluluklar

1-ADOLESAN SAĞLIĞI

Tablo 1. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Adolesan Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

ADOLESAN HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
1. ADÖLESAN SAĞLIĞI	A Alan Hemşiresi (Lisans düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-Adolesanlarda /Genç Yetişkinlerde Tanılamada Hemşire - Adolesan/genç yetişkinlerde obstetrik/jinekolojik sağlığının önemi, öncelikli sorunlar ve mevcut durum - Adolesanlarda /genç yetişkinlerde büyüme ve gelişme - Normal puberte ve puberte anomalileri - Adolesanlarda /genç yetişkinlerle ve aile ile iletişim kurma, - adolesanlarda /genç yetişkinlerde öykü alma (Obstetrik ve jinekolojik) - Adolesanlarda /genç yetişkinlerde fizik değerlendirme yapma - Adolesanlarda /genç yetişkinlerde normal mensrual Siklus - Adolesanlarda /genç yetişkinlerde menstrasyon yönetimi (menstrüal hijyen ve sağlığı) - Özel/olağanüstü durumlarda adolesan/genç yetişkin sağlığı - Adolesanlar/genç yetişkinlerde yoksulluğun sağlık üzerine etkisi - Adolesanlar/genç yetişkinlerde yetersiz beslenmenin sağlık üzerine etkisi - Adolesanlar/genç yetişkinlerde yetersiz hijyen ve sanitasyon koşullarının kötü olması - Adolesanlar/genç yetişkinlerde kazalara maruziyet	- Adolesan ve gençlere yönelik cinsel sağlık-üreme sağlığı (CS/ÜS) hizmetlerinin sunumunun özellikli gruplara yönelik olduğunu bilir. - Normal ve anormal pubertenin belirti ve bulgularını bilir ve değerlendirir. - Adolesan/genç yetişkin grubuna hizmet verirken iletişim kurar ve mahremiyeti sağlar. - Adolesan/genç yetişkinlerde üreme sağlığı/cinsel sağlığa ilişkin öykü alır. - Normal menstruasyon siklusunu değerlendirir, normalden sapmaları bilir ve yönlendirme yapar. - Menstrasyon hijyeni ve yönetimi konusunda eğitim verir. - Özel/olağanüstü durumlarda adolesan/genç yetişkinlerin üreme sağlığı/cinsel sağlık ihtiyaçlarını bilir ve bilgilendirme yapar. - Adolesan/genç yetişkinlerde yoksulluğun üreme sağlığı/cinsel sağlık üzerine etkilerini bilir ve bilgilendirme yapar. - Adolesan/genç yetişkinlerde yetersiz beslenmenin üreme sağlığı/cinsel sağlık üzerine etkisini bilir ve bilgilendirme yapar. - Adolesan/genç yetişkinlerde yetersiz hijyen ve sanitasyon koşullarının üreme sağlığı/cinsel sağlık üzerindeki olumsuz sonuçlarını bilir ve bilgilendirme yapar. - Adolesan/genç yetişkinlerde kazalara maruziyet olasılığının yüksek olduğunu bilir ve bilgilendirme yapar.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - Adolesan ve gençlere yönelik CS/ÜS hizmetlerinin sunumunun özellikli gruplara yönelik olduğunu bilir, uygun şekilde eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Adolesan/genç yetişkinlerde obstetrik/jinekolojik sağlığın önemini, öncelikli sorunları bilir ve mevcut durumu saptar. - Adolesan/genç yetişkinlerde detaylı olarak genel, obstetrik ve jinekolojik öykü alır. - Adolesan/genç yetişkinlerde fizik muayene ve değerlendirme yapar. - Anormal muayene bulgularında (erken puberte/geç puberte) ilgili yerlere yönlendirme ve alana özgü eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Adolesan ve ailesi ile etkili iletişim tekniklerini kullanarak iletişimi sağlar. - Adolesan/Genç yetişkinlerde normal ve anormal siklusu değerlendirir, ilgili konuda eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Adolesan/Genç yetişkinlerde menstrasyon yönetimine (menstrüal hijyen ve sağlığı) ilişkin eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Cinsel taciz, tecavüz/şiddet, erken yaş evliliklerini tanıtar, gerekli değerlendirmeleri yapar, yönlendirir ve ilgili duruma özgü eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Adolesanlar/genç yetişkinlerde yoksulluğun sağlık üzerine etkilerini bilir, ve ilgili alanda eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Özel/olağanüstü durumlarda adolesan/genç yetişkinlerin üreme sağlığı/cinsel sağlık ihtiyaçlarını bilir, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. - Adolesanlar/genç yetişkinlerde yetersiz beslenmenin üreme sağlığı/cinsel sağlık üzerine etkisini bilir, ilgili alanda eğitim ve

		danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Adölesanlar/genç yetişkinlerde yetersiz hijyen ve sanitasyonun üreme sağlığı/cinsel sağlık üzerindeki olumsuz sonuçlarını bilir ve bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Adölesanlar/genç yetişkinlerde kazalara maruziyet olasılığının yüksek olduğunu bilir, ilgili konuda yönlendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Yukarıda belirtilen tüm alanlarda bilimsel araştırma planlar, uygular, değerlendirir ve sonuçlarını ilgili kurumlarla paylaşır. • Yukarıda bahsedilen tüm alana özgü durumlarda ekip çalışmasını organize eder ve duruma göre ekibe liderlik eder.
2-Adolesanlarda /Genç Yetişkinlerde Cinsel Sağlık-Üreme Sağlığında Hemşire • Sağlıklı/güvenli cinsellik/riskli cinsel davranışlardan korunma • Cinsel ve üreme hakları • Kontrasepsiyon/acil kontrasepsiyon • Güvenli küretaj/yasal tahliye bakımı • Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar korunma ve bakım • HIV korunma ve bakım • HPV koruma ve bakım • Cinsiyete dayalı şiddete karşı önlem ve müdahale • Kapsamlı Cinsellik eğitimi verilmesi • Cinsel taciz, tecavüz/şiddet, erken yaş evlilikleri	• Sağlıklı/güvenli cinsellik/riskli cinsel davranışlardan korunma konusunda eğitim yapar. • Cinsel ve üreme hakları konusunda adölesan/genç yetişkinlere eğitim yapar. • Kontrasepsiyon/acil kontrasepsiyon konusunda eğitim yapar. • Güvenli küretaj/yasal tahliye bakımı verir. • Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma konusunda bilgilendirme yapar ve bakım verir. • HIV'den korunma konusunda bilgilendirme yapar ve bakım verir. • HPV'den korunma konusunda bilgilendirme yapar ve bakım verir. • Cinsiyete dayalı şiddeti tanımlayabilir ve ilgili yerlere yönlendirme yapar. • Cinsel taciz, tecavüz/şiddet, erken yaş evliliklerini tanımlar, riskler konusunda bilgi verir ve yönlendirme yapar. • Şiddet tanınması yapar ve yönlendirir.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • Sağlıklı/güvenli cinsellik/riskli cinsel davranışlardan korunma konusunda eğitim ve danışmanlık yapar. • Cinsel ve üreme hakları konusunda adölesan/genç yetişkinlere eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Kontrasepsiyon/acil kontrasepsiyona ilişkin eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Güvenli küretaj/yasal tahliye bakımı verir, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma ve bakımda eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • HIV'den korunma konusunda eğitim yapar, bakım verir, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • HPV'den korunma konusunda eğitim yapar, bakım verir, konuya ilişkin eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Cinsiyete dayalı şiddeti tanımlar, ilgili yerlere yönlendirme yapar, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. Bu konuda karar alma mekanizmalarına katılım gösterir. Savunuculuk rolünü yerine getirir. • Kapsamlı cinsellik eğitimini planlar, uygular ve değerlendirir. • Cinsel taciz, tecavüz/şiddet, erken yaş evlilikleri konusunda alana özgü eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Yukarıda belirtilen tüm alanlarda bilimsel araştırma planlar, uygular, değerlendirir ve sonuçlarını ilgili yerlerle paylaşır. • Yukarıda bahsedilen tüm alana özgü durumlarda ekip çalışmasını organize eder ve duruma göre ekibe liderlik eder.
3-Adolesan Gebeliklerde Hemşire • Antenatal, innatal ve postnatal bakım	• Adölesan/genç yetişkin gebeliklerinde antenatal, innatal ve postnatal süreçlere uygun hemşirelik bakımı verir.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • Adölesan/genç yetişkin gebeliklerinde antenatal, innatal ve postnatal süreçlere uygun hemşirelik bakımını planlar, uygular ve değerlendirir. • İlgili alanda eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Yukarıda belirtilen tüm alanlarda bilimsel araştırma planlar, uygular, değerlendirir ve sonuçlarını ilgili yerlerle paylaşır. • Yukarıda bahsedilen tüm alana özgü durumlarda ekip çalışmasını organize eder ve ekibe liderlik eder.
4-Adolesanlarda /Genç Yetişkinlerde Üreme Organları Yapı ve Fonksiyon Bozukluklarında Hemşire	• Adolesanlarda/genç yetişkinlerde üreme organları • yapı ve fonksiyon bozukluklarını bilir ve • temel hemşirelik bakımı verir.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • Adolesan/Genç yetişkinlerde üreme organları yapı ve fonksiyon bozukluklarını bilir, bakımı planlar, uygular ve değerlendirir, alana özgü eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Yukarıda belirtilen tüm alanlarda bilimsel araştırma planlar, uygular, değerlendirir ve sonuçlarını ilgili yerlerle paylaşır. • Yukarıda bahsedilen tüm alana özgü durumlarda ekip çalışmasını organize eder ve ekibe liderlik eder.
5-Adolesanlarda /Genç Yetişkinlerde Üreme Organları İyi/Kötü Huylu Tümörlerde Hemşire	Adolesanlar/genç yetişkinlerde üreme organları iyi/kötü huylu tümörleri bilir ve temel hemşirelik bakımı verir ve yönlendirme yapar.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • Adolesanlarda /genç yetişkinlerde üreme organlarının iyi/kötü huylu tümörlerini bilir, bakımı planlar, yönlendirme yapar. • Alana özgü eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür. • Yukarıda belirtilen tüm alanlarda bilimsel araştırma planlar, uygular, değerlendirir ve sonuçlarını ilgili yerlerle paylaşır. • Yukarıda bahsedilen tüm alana özgü durumlarda ekip çalışmasını organize eder ve ekibe liderlik eder.

2-PERİNATOLOJİ

Tablo 2. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Perinatoloji Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

PERİNATOLOJİ HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
2. PERİNATOLOJİ	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-Prekonsepsiyonel Dönemde Perinatoloji Hemşiresi	- Kadın ve eşine yönelik prekonsepsiyonel değerlendirme yapar (Obstetrik, jinekolojik, tıbbi öykü, laboratuvar ve tanı yöntemleri vb. değerlendirir. Değerlendirmede kadın ve/veya ailenin sosyal durum ve desteklerini, sağlık uygulamalarını ve sağlık davranışlarını, çevresel ve mesleki olarak sağlığı riske sokacak tehlikeli durumları, beslenmeyi, bağışıklamayı ve genetik riskleri göz önünde bulundurur). - Prekonsepsiyonel risk durumlarını değerlendirir. - Değerlendirmeden elde edilen veriler çerçevesinde ve gereksinimlere göre kadın ve ailenin sağlığı için temel hemşirelik tanımlarını koyar ve girişimlerinde bulunur. - Prekonsepsiyonel döneme ilişkin sağlıklı yaşam biçimi davranışları, bağışıklama ve ilaç kullanımına yönelik bilgilendirme ve genel danışmanlık yapar. - Prekonsepsiyonel döneme ilişkin izlemlerde rol alır. - Üreme/cinsel sağlığı değerlendirir ve gereksinime göre yönlendirme yapar. - AP genel danışmanlık yapar. - Mevcut riske göre yönlendirme yapar.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Lisans hemşiresinin verdiği bakımı yönetir. - Kadın, eş ve aileye yönelik ileri düzey/ bütüncül prekonsepsiyonel değerlendirme yapar. - Prekonsepsiyonel değerlendirme sonuçlarını yorumlar, risklere yönelik ileri düzey hemşirelik tanımlarını koyar, girişimlerde bulunur, sonuçları değerlendirir ve izler. - Prekonsepsiyonel bakım sürecini yönetir (Vaka yönetimi yapar). - Prekonsepsiyonel bakım hizmeti verilen ünitenin hizmet kalitesini artırıcı girişimlerde bulunur. - Prekonsepsiyonel bakım kalite göstergelerini izler ve değerlendirir. - Hizmet sunumunda multidisipliner olarak ekiplerle iş birliği içerisinde çalışır. - Üreme/cinsel sağlık, cinsel sağlık sorunları ve aile planlamasına yönelik değerlendirme yapar, ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar ve uygulama sonuçlarını değerlendirir. - AP genel, yönetime özel ve izlem danışmanlıkları yapar. - Genetik risk haritası / soy ağacını çıkarır genetik danışmanlık yapar. - Prekonsepsiyonel danışmanlık yapar. - Cinsel işlev bozukluklarını değerlendirir ve gerekli yönlendirmeleri yapar. - Cinsel sağlık danışmanlığı yapar. - Hizmet verdiği bölge ya da kliniğe yönelik prekonsepsiyonel risk faktörleri değerlendirme, tarama ve iyileştirme çalışmalarına katılır. - Prekonsepsiyonel döneme ilişkin gelişmeleri / yenilikleri takip eder, kanıta dayalı uygulamaları bakıma yansıtır ve sürekliliğini sağlar. - Prekonsepsiyonel bakımı geliştirmeye yönelik araştırmalar yapar, sonuçları literatüre ve alana yansıtır. - Prekonsepsiyonel alana yönelik ARGE çalışmalarına katılır. - Bu alanda çalışan meslektaşlarının gelişimine katkıda bulunur. - Alana özgü tüm vakaların ve hemşirenin haklarının savunuculuğunu üstlenir ve yasal düzenlemelerde uzman olarak rol alır. - Afet ve acil durumlarda bakım hizmeti sunumunda rol alır. - Alana yönelik politika geliştirici çalışmalarda bulunur.
2-Gebelik Döneminde Perinatoloji Hemşiresi	- Gebelik döneminde kadın ve ailesine yönelik (Gebelik öncesi öyküsünü, gebelikteki fizyolojik, duygusal, sosyal değişim, gelişim ve rol adaptasyon sorunlarını, meme sağlığı ve beslenme sorunlarını, fiziksel aktivite, cinsel sağlık, kültür ve etnik köken durumunu ve aile kaynaklarını) değerlendirme yapar. - Gebelikte uygulanan test sonuçlarını (prenatal tanı ve tarama testleri, Rh durumu, glukoz taraması vb.) değerlendirir.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Lisans hemşiresinin verdiği bakımın yönetimini yapar. - Bütüncül ve ileri gebelik değerlendirmesi ile mevcut durumu, sorun, risk ya da gereksinimi belirler, ileri düzey hemşirelik tanımlarını koyar. - Hemşirelik tanısına uygun bakım girişimlerini planlar, uygular, sonuçları değerlendirir ve vaka yönetimi yapar. - Riskli gebeliklerde vakaların değerlendirilmesini sağlar, hemşirelik tanımlarını ve bakım girişimlerini planlar ve

	- Gebelikte oluşan olağan fiziksel yakınmalara yönelik temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Gebelik dönemine ait sorunları (<i>hiperemesis gravidarum, erken doğum tehdidi, erken membran rüptürü, kanama, travma, preeklampsi-eklampsi, anemi ya da diğer kan hastalıkları, diyabet, enfeksiyonlar vemedde kullanımı vb.</i>) tanımlayabilir ve temel hemşirelik girişimlerini gerçekleştirir. - Fetal gelişimi ve fetal sağlık gösterge sonuçlarını (<i>fetal kalp hızı, NST, fetal hareketler</i>) değerlendirir ve normalden sapmaları bildirir. - İleri yaş ve adolesan gebelerin bakımında temel hemşirelik girişimlerini uygular. - Riskli gebeliklerde kadın ve ailesinin duruma adapte olmasına yardımcı olur. - Gebelikte ev içi istismar tespit edildiğinde bildirimde bulunur ve temel hemşirelik girişimlerini yapar. - Emzirme danışmanlığı yapar. - Kadının ve ailesinin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Normal gebe izlemelerini yapar, normalden sapma durumlarında uzman hemşire ve hekime bildirir. - Gebeye gebelik süreci, olağan değişiklikler, olası risk durumlarında yapması gerekenler vb. konuda danışmanlık verir. Gerekli durumda uzman hemşireden destek alır. - Gebeyi ve eşine doğuma, ebeveynliğe hazırlayıcı yönde temel bilgiler verir, doğuma hazırlık sınıflarına yönlendirir.	değerlendirir. - Riskli gebeliklerde bakım sürecinin koordine edilmesinde rol alır vaka yönetimi yapar. - Riskli gebeliklerin bakım kalitesini artırmada liderlik yapar. - Gebelik döneminde fetal sağlık ilgili ileri düzey değerlendirmeleri yapar, uygular, sonuçları yorumlar, patolojik durumlarda müdahale eder ya da hekim ile birlikte koordinasyon sağlar. - Gebe ve aile gereksinimlerine yönelik, ileri düzey danışmanlık verir. - Gebelikte ev içi istismarın tanınmasında/ değerlendirilmesinde, adli süreçlerde gerekli olan materyallerin alınmasında, bu süreçteki uygulamaların yönetiminde rol alır, ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar, uygular ve sonuçları değerlendirir. - Adolesan ve ileri yaş gebelerin bakımında ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar ve uygulama sonuçlarını değerlendirir. - Gebeye ileri düzey danışmanlık verir, gerekli durumlarda vaka yönetimi yapar. - Riskli gebeliklerde optimal düzeyde, kaliteli ve nitelikli bakımın verilmesini sağlamak için bakım sistemi oluşturur ve koordinatörlüğünü yapar. - Gebe ve eşinin doğuma hazırlanmasını, gebeliğe uyum, doğuma hazırlık sınıflarının oluşturulmasını, hizmetin etkin yürütülmesini, değerlendirilmesini ve sürdürülmesini sağlar. - Gebelik sürecinde, “doğum sonrası adaptasyon, ebeveynliğe hazırlık ve emzirmeye” ilişkin etkin eğitim ve danışmanlık yapar. Kurumda böyle bir sistemin kurulması ve hizmetin devamını sağlar ve koordine eder. - Perinatolojide hasta güvenliğini sağlar. Bunun için kurumsal ekip ve sistemin kurulmasında öncülük eder ve sürekliliğini sağlar. - Gebelikteki acil durumlarda müdahale eder. Obstetrik acillerde bakım ekibi kurar ve koordine eder. - Alana yönelik yeni gelişmeleri, değişimleri, kanıta dayalı uygulamaları takip eder ve klinik alana yansımaları sağlar. - Normal ve riskli gebeliklerde bakıma, yeniliklere ve yapılabilecek testlere vb. konulara yönelik hizmet içi eğitim programları ve gerekli ise kurslar düzenler. - Kliniğinde çalışan hemşireleri, gelişimlerini sağlayıcı eğitim ve sertifika programlarına yönlendirir. - Multidisipliner takım çalışmasını benimser ve uygular. - Klinikte her bir riskli gebeliğe ilişkin bakım uygulamaları ve girişimlerinde kullanılmak üzere rehberleri, bakım standartlarını oluşturur. - Klinikte bakım standardını sağlar, koordine eder ve sürdürür. - Klinik bakım ve danışmanlık uygulamalarında hemşirelik bakım modellerini kullanır ve alana/bakıma yansımaları sağlar. Gerekli durumlarda model geliştirme çalışmalarında bulunur. - Perinatoloji servislerindeki bakımı, kalitesini, sorun ve gereksinimleri sürekli izler, değerlendirir ve iyileştirir. - Perinatolojide doğru kayıt sisteminin kurulmasını sağlar ve sürekliliğini koordine eder. - Perinatoloji alanında üst yönetimle sürekli iletişim halinde olarak, alana yönelik gelişimin artmasına öncülük eder. - Gebelik sürecine, riskli gebeliklere yönelik bakım bilimine katkı sunacak araştırmalar yapar, araştırmalara rehberlik eder ve sonuçları alana, literatüre yansıtır. - Meslektaşlarının gelişiminde, kaliteli bakımın uygulanmasında mentorluk yapar. - Alana özgü tüm vakaların ve hemşirenin haklarının savunuculuğunu üstlenir ve yasal düzenlemelerde uzman olarak rol alır. - Afet ve acil durumlarında bakım hizmeti sunumunda rol alır. - Alana yönelik politika geliştirici çalışmalarda bulunur.
3-Doğum Sürecinde Perinatoloji Hemşiresi	- Doğum sürecinde anneyi (<i>fiziksel, zihinsel sağlık durumunu ya da problemlerini, gebelik sürecindeki risk durumlarını, fetüse ait riskleri, kültürel sağlık uygulamalarını vb.</i>) tanıtar. - Doğuma gelen kadının doğum sürecini takip eder (<i>leopold manevraları yapılması, kontraksiyonların, membran/amniyon sıvısının, efasman, dilatasyon vb. izlenmesi</i>)	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Lisans hemşiresinin verdiği bakımın yönetimini yapar. - Doğum sürecinde gerçek veya potansiyel komplikasyonları yönetmek için ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar, uygular, koordine eder ve uygulama sonuçlarını değerlendirir. - Doğum sürecindeki acil ve riskli durumlara müdahale eder, ileri

	- Kadının ve ailesinin doğum sürecine adaptasyonu ile ilgili temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Doğum sürecinde fetal sağlık durumunu değerlendirir (<i>fetal monitorizasyon yapar, fetal kalp atımı, amniyotik sıvının özellikleri, fetal aktivite vb.</i>), verileri yorumlar, normalden sapmaları hekime bildirir. Temel girişimleri uygular, gerekli durumlarda uzman hemşireden destek alır. Mevcut durumu kayıt eder. - Doğum ağrısı yönetimini sağlamak ve perineal travmayı önlemek için non-farmakolojik ve/veya farmakolojik yöntemleri kullanarak temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Doğum sürecinin gidişatına göre gebeyi destekleyici yaklaşımlarda (<i>kadının uygun pozisyon almasını destekleme, hareket serbestliği sağlama, nefes almaya da ıkınma tekniklerini öğretme ve uygulama vb.</i>) bulunur. Doğumun ilerlemesini sağlayıcı hemşirelik girişimlerde bulunur. - Doğum eyleminde gerçek veya potansiyel komplikasyonları ve acil durumları yönetmek için temel hemşirelik girişimlerini uygular. (<i>preeklampsi-eklampsi, diyabet, erken doğum eylemi, hızlı doğum, uzamış membran rüptürü, enfeksiyonlar, plasenta previa, çoğul gebelik, fetal riskler, doğum distosisi, intrauterin ölüm, jinekolojik komplikasyonlar, cinsel istismar ya da aile içi şiddet öyküsü ve iletişim zorlukları vb.</i>) - Planlı veya acil sezaryen doğum yapan kadın için temel hemşirelik girişimlerini uygular. - Önceki uterin cerrahi ya da anormal kontraksiyon gibi risk durumlarında, hasta güvenliğini optimal düzeyde tutacak şekilde indüksiyon uygulaması yapar. - Doğumun hızlandırılması için yapılan uygulamalarda (<i>indüksiyon ya da servikal foley kateter, misoprostol (cytotec), prostaglandin, oksitosin ya da amniyotomi işlemleri vb.</i>) temel hemşirelik girişimlerinde bulunur ve izler. - Operatif ya da müdahaleli vajinal doğumlarda (<i>epizyotomi, vakum uygulaması, forseps kullanımı vb.</i>) temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Doğumun dördüncü evresi kanama kontrol döneminde risk faktörlerini tanımlar, kanama durumunu değerlendirir, risk durumunda kanamayı yönetmek için temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. - Apgar puanlaması yapar ve değerlendirir. - Yenidoğanlarda mevcut ve olası risk faktörlerini tanımlar (mekonyum aspirasyonu, anormal fetal kalp atımı, diyabetik anne, prematüre vb.) - Doğum sonrası yenidoğanın ilk uyumunu sağlamak amacıyla anne ve bebeğin ten-tene temasını sağlama, bebeği kurutma vb. hemşirelik girişimlerini uygular. - Doğumdan sonra yenidoğan uygulamalarına yönelik temel hemşirelik girişimlerinde bulunur (K vit. enjeksiyonu, eritromisin pomad uygulaması, hepatit B profilaksisi vb.) - Doğumdan sonra mümkün olduğunca en kısa sürede emzirmeyi başlatır ve anneyi destekler. - Anne ve yenidoğan güvenliğini sağlar, gerekli kayıtları tutar.	düzy hemşirelik girişimlerini planlar, koordine eder ve sonuçları değerlendirir. - Güven verici olmayan FKH değişikliklerinin varlığında müdahale eder, gerekli durumlarda hemşireyi destekler, vaka yönetimi yapar, ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar ve uygulamayı koordine eder, sonuçları değerlendirir. - Zor doğumların yönetimini sağlar ve gerektiğinde müdahale eder. - Doğumun dördüncü evresi olan kanama kontrol döneminde kanama komplikasyonlarının yönetimi yapar. - Riskli yenidoğanda, risk durumlarını yönetmek için ileri düzey hemşirelik girişimlerini planlar, koordine eder ve değerlendirir. - Doğum eylemindeki risklerin yönetimi için bir ekip oluşturulmasında ve koordinatörlüğünde görev alır. - Normal ve riskli doğumlarda bakım uygulamalarına ilişkin gelişmeleri, yenilikleri, kanıt düzeydeki bakım uygulamalarını klinik alana yansıtır. - Yeniliklere, gelişmelere ilişkin sürekli ve düzenli olarak eğitim programları düzenler. - Doğumda anne ve yenidoğan güvenliğini sağlar, sistem ve ekip kurar, koordine eder ve kurumsallaştırır. - Doğumdaki bakım uygulamalarına yönelik rehberler ve bakım standartları geliştirir. - Pozitif doğumu destekleyen bakım sistemi kurar ve kurumsallaştırır. - Kadına ve aileye doğumun hastanede yapılması için bilgilendirme ve toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yapar. - Alana özgü tüm vakaların ve hemşirenin haklarının savunuculuğunu üstlenir ve yasal düzenlemelerde uzman olarak rol alır. - Afet ve acil durumlarda bakım hizmeti sunumunda rol alır. - Alana yönelik politika geliştirici çalışmalarda bulunur.
4-Doğum Sonrası (ilk 3 ay) Perinatoloji Hemşiresi	- Kadının ve ailenin gebelik ve doğum geçmişini değerlendirir. - Sağlıklı ebeveynlik ve aile gelişimini teşvik etmek için anne bebek etkileşimi ve bağlanmasını, anne, bebek ve aileyi içine alan bakımı, doğum sonu gereksinimlere yönelik eğitimi (<i>tüm aile üyeleri için öğrenme fırsatları, teşvik, övgü vb.</i>), güven verici bakım uygulamalarını vb. içine alan temel hemşirelik girişimlerinde bulunur, gerekli durumlarda uzman hemşireden destek alır.. - Doğum sonrası kadının temel fiziksel değerlendirmelerini (<i>yaşam bulguları, fundus,</i>	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Lisans hemşiresinin verdiği bakımı yönetimini yapar. - Doğum sonrası anne, bebek ve aileyi içine alan bütüncül ve ileri düzey bir değerlendirme yapar. - Riskli /acil durumlarda değerlendirme ve fizik muayene yapar, sonuçlara göre gerekli müdahaleyi uygular. - Doğum sonrası annede mevcut ya da potansiyel olarak ortaya çıkabilecek riskli/acil durumlarda bakım yönetimini sağlar.

	<i>kanama, perine, memelerin, emzirmenin değerlendirilmesi vb.)</i> yapar, sonuçları değerlendirir ve gerekli durumlarda temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. Patoloji durumlarında uzman hemşireden destek alır. • Doğum sonrası annede mevcut ya da potansiyel olarak ortaya çıkabilecek durumların yönetiminde temel hemşirelik girişimlerinde bulunur (<i>uterus atonisi, dekolman plasenta, ağrı, kanama, hematoma, idrar retansiyonu/distansiyonu, inkontinans, dehidratasyon, epizyotomi ya da sezaryen insizyonu, epidural/spinal anestezi komplikasyonları, derin ven trombozu, preeklampsi, MgSO₄ kullanımı, diyabet/gestasyonel diyabet, anemi, Rh uyumsuzluğu, kardiyovasküler problemler, emzirme ve meme problemleri, kabızlık, hemaroid, idrar yolu enfeksiyonu, viral enfeksiyon, cinsel yolla bulaşan hastalık, önceden depresyon, bipolar bozukluk gibi var olan tıbbi veya zihinsel problemler, doğum sonrası duygusal uyum sorunları, alkol/madde bağımlılığı vb.</i>) • Annenin kendi öz bakımına aktif katılımını sağlayan temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. • Anne/yenidoğanın yoğun bakıma alınması, doğum anomalileri, perinatal kayıp ya da beklenmedik sonuçlarla karşılaşılması durumlarında keder ya da kayba maruz kalan kadın ve aileyi desteklemek için temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. • Yenidoğanın fiziksel değerlendirmesini (<i>refleksler, yaşamsal be-lirtiler, hidrasyon vb.</i>) yapar, ekstrauterin yaşama adaptasyonunu ve davranışsal durumunu değerlendirir ve temel yenidoğan hemşirelik bakımını sağlar. • Mevcut veya potansiyel yenidoğan komplikasyonları durumunda temel hemşirelik girişimlerinde bulunur (<i>sefal hematoma, imperfore anüs, taşikardi, cilt lezyonları, kardiyak üfürüm, taşipne gibi anormal fiziksel bulgular, hipoglisemi, hipotermi/hipertermi, hiperbilirubinemi, sepsis, anemi, yenidoğan yoksunluk sendromu, intrakraniyal kanama vb.</i>). • Yenidoğan bakımında; bebek hijyeni, sünnnet, yenidoğan taraması, yenidoğan izlemi, hastalık belirtileri değerlendirmesi vb. temel hemşirelik girişimlerinde bulunur. • Hastane, ekipman, ev ortamı vb. alanlarda yenidoğan güvenliği ile ilgili eğitim verir. • Yenidoğanın nörolojik, fiziksel ve sosyal gelişimi ile ilgili aileyi bilgilendirir. • Annenin etkili/başarılı bir emzirmeyi gerçekleştirebilmesi için bilgi, destek ve danışmanlık verir. Emzirminin başarılı olarak gerçekleşip gerçekleşmediğini, problem olup olmadığını, bebeğin yeterlibeslenip beslenemediğini vb. takip eder. • Emzirme takviyesinin gerekli olduğu durumları tanımlar ve anneye temel eğitim verir. • Yenidoğan ya da anneye bağlı emzirme zorlukları durumlarıyla başa çıkmada temel hemşirelik girişimlerinde bulunur (<i>uykulu, prematürite vb. yenidoğan, annede meme ucu çatlaklıkları/çökükleri, ağrı, engorjman, süt retansiyonu, mastitis, kültürel beklentiler, ilaç kullanımı vb.</i>). • Kadının ve/veya ailenin ebeveynliğe uyumunu belirlemek için; sağlıklı aile ilişkileri, yenidoğanın büyüme ve gelişme durumu, kardeş uyumu, bebek-ebeveyn etkileşimi, pozitif başa çıkabilme durumu, sosyal destek sistemi, mevcut sosyal kaynaklar vb. durumları değerlendirir, temel eğitim ve danışmanlık verir.	Hemşirelerin bakımını koordine eder. • Hemşirelere bakım uygulamalarında liderlik yapar ve gerektiğinde müdahalede bulunur. • Değerlendirmede olası risk durumlarında hemşireleri bilgilendirir, dikkatli izlem ve bakım uygulamalarını planlar, sonuçları izler ve vaka yönetimi yapar. • Anne/yenidoğanın yoğun bakıma alınması, doğum anomalileri, perinatal kayıp ya da beklenmedik sonuçlarla karşılaşılması durumlarında keder ya da kayba maruz kalan kadın ve aileyi desteklemek için ileri düzey hemşirelik girişimlerinde bulunarak müdahale eder, bakımı planlar, koordine eder ve değerlendirir. • Mevcut veya potansiyel yenidoğan komplikasyonları durumunda ileri düzey hemşirelik girişimlerinde bulunarak müdahale eder. Bakımı planlar, koordine eder ve değerlendirir. • Doğum sonu kanama yönetimi ekibinin koordine edilmesini sağlar. Bu ekip içinde rol alır. • Doğum sonu hasta güvenliğini sağlar, ekip oluşturur ve kurum politikası haline getirilmesinde öncülük eder, koordinasyonu sağlar. • Doğum sonu bakım kalitesini artırıcı yönde bakım uygulamalarına yönelik rehberler/bakım standartları geliştirir ve uygulamalara yansımaları sağlar. • Doğum sonu kapsamlı ve bütüncül hasta bakımında bakım modellerinde yararlanır ve bakım uygulamalarına yansımaları sağlar. • Doğum sonu sürece ve bakım uygulamalarına yönelik yenilikleri, gelişmeleri, kanıt temelli uygulamaları takip eder ve çalıştığı alana yansıtır. • Çalıştığı alandaki hemşirelerin gelişimi için eğitim/sertifika programları düzenler, meslektaşlarını teşvik eder. • Uzman meslektaşlarıyla sürekli iletişim içinde olur. Alana özgü bakım kalitesini artırma, uzmanlaşma ve hemşirelik mesleğine ilişkin karar verici politikaların oluşumunda rol alma çalışmalarında bulunur. • Alana özgü bilimsel araştırmalar yapar, bakımın bilimini üretmeye yönelik çalışmalarda bulunur. • Çalıştığı kuruma yönelik veri analizleri yapar, sonuçları yönetimle paylaşır. Sonuçlara göre bakım kalitesini iyileştirici, geliştirici girişimlerde bulunur. • Alana özgü tüm vakaların ve hemşirenin haklarının savunuculuğunu üstlenir ve yasal düzenlemelerde uzman olarak rol alır. • Afet ve acil durumlarda bakım hizmeti sunumunda rol alır. • Alana yönelik politika geliştirici çalışmalarda bulunur.
--	---	---

3-JİNEKOLOJİ

3.1. GENEL JİNEKOLOJİ

Tablo 3.1. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Jinekoloji Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

JİNEKOLOJİ HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
3.1 GENEL JİNEKOLOJİ	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-Pre-Operatif Dönemde Jinekoloji Hemşiresi	• Öykü alma, fizik muayene • Risk değerlendirmesi (düşme, basınç yarası, alerji vb) • Vital bulgularını alma • Ameliyat için gerekli olan tetkikleri (laboratuvar testleri, akciğer grafisi, EKG vb.), transfüzyon için kan ve kan ürünlerinin hazırlığı ve konsültasyonlarını kontrol etme • Hastayı/hasta yakınına ameliyat hakkında (operasyonun içeriği, operasyonun kadının hayatının tüm alanlarına etkisi, operasyon süreci ve sonrası hakkında) bilgilendirme • Onamı kontrol etme • Fiziksel hazırlık yapma ve psikolojik destek sağlama • Solunum egzersizleri, mobilizasyon, öksürme egzersizleri, dönme ve ekstremitte egzersizleri eğitimi • Besin ve sıvı alımının kısıtlanması (Ameliyat öncesi 6 saat öncesinde katı yiyeceklerin, 2 saat öncesinde de berrak sıvıların kesilmesi önerilmektedir) • Önerilen barsak hazırlığını yapma • Genel hijyenini kontrol etme (Banyo, ihtiyaç varsa ameliyat bölgesinin temizliği, ağız bakımı vb.) ve gerekli ise yapma/yaptırma • Operasyondan hemen önce takı, makyaj, oje ve protezleri çıkarma, takıları aileye teslim etme • Ameliyat önlüğü ve bonesini giydirme • Antiembolik çorabı giydirme • Order edilen premedikasyonu uygulama - Yapılan uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A-Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Jinekolojik operasyonlardan önce hastanın bakımını yönetme ve ekiple koordinasyon sağlama • Cerrahi risk faktörlerini değerlendirme, gerekli önlemleri alma ve riskleri azaltma stratejileri geliştirme • Hasta/hasta yakınına operasyon süreci, riskler ve sonrası hakkında bilimsel bilgiyle bilgilendirme, komplike vakalarda ameliyat sonrası bakıma yönelik kanıta dayalı uygulamalar doğrultusunda rehberlik etme. • Preoperatif dönemde yapılması gereken bakım girişimlerini değerlendirme ve bunların doğruluğunu kontrol etme • Sağlık ekibi ile iş birliği yaparak koordinasyonu sağlama • Operasyona özgü olası cerrahi komplikasyon risklerini değerlendirme ve yönetme • Ameliyat öncesi dönemde hastanın psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyip destek sağlama • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme • Jinekolojik preoperatif bakım süreçleri üzerine araştırma planlama, yapma • Meslektaşlarına eğitim verme • Meslektaşları/disiplinler arası ile ortak araştırma planlama ve yapma.
2-Post-Operatif Dönemde Jinekoloji Hemşiresi	• Ameliyathaneden servise hastanın kabulünü sağlama • Hava yolu açıklığını sağlama, uygun pozisyon verme • Vital bulguları takip etme (ilk iki saate 15 dakikada bir, sonra ½ saatte bir, sonraki altı saatte bir takip edilir) • Vücut ısını koruma • Bilinç durumunu değerlendirme • İnsizyon bölgesini değerlendirme ve vajinal kanama takibi yapma • Order edilen kan tetkikleri için kan örneği alma • Aldığı-çıkarıldığı takibi yapma • Dren varsa drenajı takip etme	A-Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Jinekolojik operasyonlardan sonra hastanın bakımını yönetme ve bakımın optimize edilmesi için diğer sağlık profesyonelleri ile işbirliği yapma • Postoperatif komplikasyonları (derin ven trombozu, akciğer embolisi, enfeksiyonlar gibi) erken teşhis etme ve yönetme • Postoperatif ağrıyı yönetmede farmakolojik ve non-farmakolojik yöntemlerin yanında multidisipliner yaklaşımlar geliştirme, kişiye özgü ağrı yönetim planı oluşturma • Postoperatif süreçte hastanın tüm sistemlerini (solunum, dolaşım, sindirim vb.) değerlendirerek, erken müdahale gerektiren durumları belirleme • Hastanın genel sağlık sorunlarını değerlendirme

	• Ağrı düzeyi değerlendirilerek ağrıyı giderecek non farmakolojik yöntemler ve order edilen ilaçları uygulama • Bağırsak hareketlerini dinleme ve gaz çıkışını takip etme • Erken mobilizasyonu sağlama (<i>ERAS protokolüne göre ameliyat günü iki, diğer günler taburcu oluncaya kadar altı saati yatak dışında geçirmesi önerilir.</i>) • Homan's bulgusunu değerlendirme • Derin solunum ve öksürük egzersizleri uygulama • Beslenmeyi düzenleme (<i>ERAS protokolünde, hastaların ameliyat sonrası ikinci saatte oral sıvı, dördüncü saatte katı gıda alabileceği önerilmektedir.</i>) • Perine ve katater bakımı yapma • Defekasyon çıkışını değerlendirme • Yeterli sıvı almasını sağlama • Enfeksiyon bulgularını takip etme • Postop komplikasyonları fark etme • Psiko-sosyal durumu (organ kaybına bağlı beden imajı değişikliği, doğurganlığın kaybı, ölüm korkusu...vb) değerlendirerek gerekli desteği sağlama • Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	• Fiziksel ve psikolojik iyileşme sürecine özel rehabilitasyon planları oluşturma, erken mobilizasyon ve bağımsızlığını destekleme • Ameliyat sonrası beslenme protokollerini takip etme, hastanın metabolik ihtiyaçlarına göre beslenme ve sıvı alımını düzenleme • Enfeksiyon riskini en aza indirmek için önleyici tedbirler uygulama ve enfeksiyon belirtilerini erken tespit etme, multidisipliner enfeksiyon kontrol stratejileri geliştirme • Organ kaybı, doğurganlık kaybı ve beden imajı değişiklikleri gibi psikososyal sorunlarla başa çıkmada hastalara psikolojik destek ve danışmanlık sağlama • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme • Sosyokültürel özellikler dikkate alınarak bakım verme • Jinekolojik postoperatif bakım süreçleri üzerine araştırma yapma ve meslektaşlarına eğitim verme A-Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama ve yapma.
3-Taburculuk Eğitiminde Jinekoloji Hemşiresi	Hastaya; • Belirlenen zamanda kontrole gelmesini hakkında bilgi verme, • Yeterli ve dengeli beslenmesi ve günde 6-8 bardak su içmesi gerektiğini açıklama • Uzun süre oturuz pozisyonda veya bacak bacak üstüne atarak oturmamasının gerektiği açıklama (Uzun süre aynı pozisyonda kalmak pelviste kanın göllenmesine dolayısıyla tromboembolizme neden olabilir.) • İyileşinceye kadar karın kaslarını gerilmesine neden olacak işlerden kaçınması gerektiği açıklama / 4kg dan fazla ağırlık kaldırmaması gerektiğini belirtme, • Cinsel fonksiyonlara tam iyileşme olduktan ve kendini hazır hissettikten sonra başlaması önerme (genellikle bu tür operasyonlarda iyileşme süresi 6-8 hafta olup büyük ameliyatlarda daha uzun sürebilmektedir.) • Ateş, şiddetli veya kötüleşen ağrı, ağır vajinal kanama, cerrahi giriş yerlerinde kızarıklık, şişme veya akıntı, bayılma, mesanenin boşaltılmaması gibi durumlarda sağlık kuruluşuna başvurusu gerektiğini söyleme • Geçirilen operasyona göre gerekli eğitim ve danışmanlıkları planlama (Ül'dan opere olmuşsa kegel egzersizleri; Cerrahi menopoza girmişse menopoz danışmanlığı yapma vb) • Kemoterapi/radyoterapi alacaksa eğitim verme • Varsa patoloji sonucunu hastanın takip etmesini belirtme • Konstipasyon ve kilo alımını kontrol etmesi konusunda bilgilendirme • Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Ameliyat sonrası fiziksel ve psikolojik iyileşmeyi hızlandırmak için bireyselleştirilmiş rehabilitasyon programları oluşturma (fizyoterapistlerle işbirliği yaparak) • Ameliyat sonrası duygusal durumu değerlendirme, beden imajı değişikliği, doğurganlık kaybı ve ameliyat sonrası depresyon gibi sorunlarla başa çıkmaya yönelik psikolojik danışmanlık sağlama • Ameliyat sonrası oluşabilecek komplikasyonları (derin ven trombozu, enfeksiyon gibi) önlemek için eğitim ve risk değerlendirmesi yapma • Bireysel beslenme ve sıvı alımı ihtiyaçlarını analiz ederek, postoperatif iyileşmeyi destekleyecek şekilde diyet ve sıvı yönetimi konusunda rehberlik sağlama • Ameliyat sonrası dönemde kullanılması gereken ilaçların yönetimi, yan etkileri ve doğru kullanımına ilişkin ayrıntılı bilgi verme • Kemoterapi veya radyoterapi alacak hastalar için onkolog ve diğer uzmanlarla işbirliği yaparak tedavi sürecini ve eğitimlerini kapsamlı bir şekilde planlama • Doğurganlık ve cinsel sağlık ile ilgili uzun vadeli etkiler hakkında bilgi verme ve danışmanlık yapma • Operasyona özgü eğitim materyalleri oluşturma (broşürler, web tabanlı eğitim, mobil uygulama vb.) • Cerrahi menopoza giren hastalar için hormon tedavisi, yaşam tarzı değişiklikleri ve semptom yönetimi konularında danışmanlık vermePelvik taban kaslarını güçlendirmek için bireyselleştirilmiş egzersiz programları sunma • Taburculuk sonrası dönemde yaşanabilecek komplikasyonları izleme, bu komplikasyonların yönetimi ve hastanın tıbbi yardım alınması gereken durumlar konusunda bilgi verme • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme A- Meslektaşları/disiplinlerarası ekip üyeleri ile ortak araştırma planlama ve yapma.
	Hastanın/Hastaya; • Öyküsünün alınmasını ve fizik muayenesini sağlama, • Vital bulgularını alma • Ameliyatı için gerekli olan tetkikleri (hemoglobin, kan şekeri, üre, akciğer filmi,	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Diğer sağlık profesyonelleri ile işbirliği yaparak preoperatif hazırlıkları planlama ve koordine etme

4-Günübirlik Jinekolojik Cerrahide Preoperatif Bakımda Jinekoloji Hemşiresi	Elektrokardiyogram (EKG) ve konsültasyonları kontrol etme • Operasyon hakkında bilgilendirilmesini sağlama • Operasyon onamını kontrol etme • Psikososyal durumunu değerlendirme • Ameliyat öncesi günü evde hazırlık yapıp gelmesini belirtme ve kontrolünü yapma (Ameliyattan bir gün önce gece yarısından sonra aç kalınır, operasyona dört saat kalıncaya kadar su içilebilir, Alkol ve sigara içilmemelidir. Ameliyat sabahı imkan varsa antibakteriyel bir temizleyici ile duş alınır. Ameliyat günü makyaj yapılması, parfüm kullanılması ve lens takılması önerilmez. Doktorun önerdiği bir ilacı varsa bir yudum su ile içebilir) • Güvenli şekilde ameliyata hazırlanmasını sağlama, Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	• Preop dönemde yapılan tetkiklerin (kan sonuçları, akciğer filmi, EKG vb.) klinik önemini detaylı analiz ederek olası sorunları cerrahi ekip ile paylaşma • Ameliyat sabahında evde yapması gereken hazırlıkları kontrol etme (örn. antibakteriyel temizlik, ilaç kullanımı ve beslenme düzeni) • Psikososyal durumu ayrıntılı değerlendirme, operasyon korkusu ve stres yönetimi konusunda destek sunma • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama ve yapma.
5-Günübirlik Jinekolojik Cerrahide İntraoperatif Bakımda Jinekoloji Hemşiresi	Hastanın/Hastaya; • Ameliyathaneye güvenli bir şekilde transferini sağlama • Ameliyattan önce kimlik bilgilerini ve dosya kontrollerini yapma • İşlem için uygun pozisyon verilmesini sağlama, • Mahremiyetine dikkat etme • Sedasyon yapıldıysa izleme • Monitorizasyon takibini yapma Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kayıt.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Operasyon süresince ekip koordinasyonunda liderlik yaparak, ameliyatın sorunsuz ilerlemesini ve hasta güvenliğinin en üst düzeyde olmasını sağlama • Operasyon sırasında olası komplikasyonları (kanama, enfeksiyon, anesteziye bağlı komplikasyonlar gibi) erken fark etme ve hızlı müdahale stratejileri geliştirme • İntraoperatif dönemdeki vital bulguları (kan basıncı, kalp ritmi, oksijen satürasyonu vb.) izleyerek anormallikleri tespit etme ve gerekli müdahaleyi planlama • Ameliyat sırasında kullanılan ekipmanların uygunluğunu ve sterilizasyonunu kontrol etme • Steril alanın korunması ve cerrahi enfeksiyonların önlenmesi için asepsi prosedürlerini uygulama ve kontrol etme • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme • Ameliyat sırasında yapılan girişimlerin kaydını tutma Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama ve yapma.
6-Günübirlik Jinekolojik Cerrahide Postoperatif Bakımda Jinekoloji Hemşiresi	Hastanın/Hastaya: • Mahremiyetine dikkat etme. • Vital bulgularını takip etme (2-4 saat süre ile takip edilir). • Hekim istemine uygun tedavi girişimleri yapma ve kaydetme. • Solunum ve dolaşım fonksiyonlarını değerlendirme. • Vajinal kanama takibini yapma. • Mobilizasyonunu sağlama. • Emosyonel ve fiziksel destek verme. • Ağrı kontrolünü yapma • Yakınları ile birlikte taburculuk eğitimini verme (Genital hijyen ve cinsel yaşam ile ilgili bilgi verme, patoloji sonucunu takip etmesini belirtme vb.) • Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme Günübirlik Jinekolojik Cerrahi hastalarının taburculuk kriterleri; • Yaşam bulgularının (en az 30-60 dk) stabil olması • Oksijen saturasyonunun %94 ve üzerinde olması ve hava yolu açıklığının olması • Hastanın mobilize olabilmesi • Uyanık ve oryante olması • Dolaşımın yeterli olması • Ekstremitelerde duyarların geri dönmüş	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Bakım sürecinde diğer sağlık profesyonelleri ile yakın işbirliği yaparak süreci yönetilme • Vital bulguların detaylı bir şekilde analiz etme, normalden sapmaları erken fark ederek multidisipliner ekip ile iletişime geçme • Solunum ve dolaşım fonksiyonlarını izleyerek, derin ven trombozu, akciğer embolisi gibi komplikasyonları önleme stratejileri geliştirme • Ağrıya ilişkin uygun non farmakolojik yöntemleri uygulama • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme • Evde postoperatif bakıma yönelik detaylı planlar oluşturma, komplikasyonların önlenmesi için bakım programları hazırlama Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama ve yapma.

	olması • Oral sıvı alımını tolere edebilmesi • İdrar ve gaz çıkışının olması • Ağrısının kontrol altına alınmış olması • Ameliyat yerinden akıntı / kanama olmaması • Taburculuk sonrası evde ilk 24-48 saat süre içinde bakım verecek bir yakınının olması. Not: Yapılan değerlendirme ile uygun görülen hastalar gün içerisinde taburcu edilir ancak yukarıda sıralanan kriterlerden biri söz konusu değil ise, hastalar taburcu edilmez, takibe devam edilir. • Taburcu olmasına karar verilen hasta ve yakınlarına evde dikkat edilmesi gereken konular hakkında eğitim verilir. • Taburculuğa ilişkin yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	
--	--	--

3.2-JİNEKO-ONKOLOJİ

Tablo 3.2. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Jinekoonkoloji Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

JİNEKOONKOLOJİ HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
3.2-JİNEKOONKOLOJİ	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-Koruma ve Erken Tanıda Jinekoonkoloji Hemşiresi	•Jinekolojik kanserlerden korunma ve önlemede (güvenli cinsellik, HPV aşılı, sağlıklı yaşam biçimi davranışları vb.) eğitim/danışmanlık verme •Jinekolojik kanserlere yönelik taramalar konusunda eğitim/danışmanlık verme (düzenli jinekolojik muayene, kanser tarama programları, KKVM vb.) •Tarama programları hakkında güncel gelişmeleri takip etme ve kadınları/toplumu bilgilendirme. •Jinekolojik kanserler için düzenlenen farkındalık çalışmalarına katılma Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Ailede kanser öyküsü olan bireylere genetik danışmanlık verme • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme.
2-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Genel Roller	•Jinekolojik kanser tanısından etkilenen hasta ve ailelere duyarlı bir şekilde, yargısız destek ve bilgi sağlama • Bireysel hasta tercihlerine ya da gereksinimlerine uyacak şekilde uygun hizmetlere ve bilgiye erişim konusunda etkin yönlendirmeler yapma/yapılmasını sağlama • Detaylı anamnez alma ve fizik muayene yapma • Yapılacak tüm işlemler hakkında bilgi verme ve onam alma • Tanı konulduğunda, tedavi planı tartışıldığında klinikte hastanın yanında bulunma • Gerekli durumlarda adına karar verecek kişiyi belirleme konusunda izin alma •Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Cerrah, onkolog, psikolog ve diğer sağlık profesyonelleri ile koordinasyon sağlayarak hastanın tedavi sürecini bütüncül bir yaklaşımla yönetme • Jinekolojik kanserlerin risk faktörlerini analiz ederek, kişiye özel korunma ve tarama planları oluşturma. • Güncel bilimsel araştırmalar ve protokoller doğrultusunda eğitim/danışmanlık verme • Zorlu jinekolojik kanser vakalarında, tedavi seçenekleri hakkında ayrıntılı danışmanlık yapma ve hastanın tercihlerini dikkate alarak karar verme süreçlerine katkı sağlama • Jinekolojik kanser tanısı alan hastalara ve ailelerine ameliyat öncesi kanıta dayalı uygun hemşirelik bakım ve eğitimi verme • Jinekolojik kanser tanısı alan hastalara ve ailelerine ameliyat sonrası kanıta dayalı uygun hemşirelik bakım ve eğitimi verme

		- Hastalara tedavi süreçleri, kemoterapi, radyoterapi ve cerrahi seçenekler hakkında detaylı eğitim verme ve bu süreçlerde hastaya destek olma - Jinekolojik kanserlerin tedavisinden sonra hastaların takip ve izlem programlarını yönetme, yaşam kalitesini artırmak için uzun vadeli planlar yapma - Ekip arkadaşlarını bilgilendirme ve hizmet içi eğitimler düzenleme - Jineko-onkoloji alanındaki yeni tedavi ve teknolojik gelişmeleri takip ederek, klinik uygulamalara entegre etme ve araştırmalara katılım sağlama Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme.
3-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Tedavideki Roller	- Hasta ve/veya yakınlarına tedavi seçeneklerini hekimle birlikte anlatma - Hasta ve yakınlarının tedavi seçenekleri hakkındaki sorularını cevaplama - Tedavinin olası yan etkilerinden ve bunlarla baş etme yöntemlerinden bahsetme - İstediği zaman tedaviyi durdurma veya sona erdirmeye hakkının olduğunu açıklama - Sürecin maddi yükünü açıklama - Tedavi öncesinde, sırasında ve sonrasında bakımını sağlama ve bu konuda aileye ve hastaya eğitim verme - Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Tedavinin olası yan etkilerini analiz ederek hastayı önceden bilgilendirme, tedavi sırasında komplikasyonların yönetimini sağlayarak gerektiğinde multidisipliner ekiple koordinasyon kurma - Hastaya ve ailesine tedavi sürecinin duygusal ve psikososyal boyutları hakkında destek sunma, beden imajı değişiklikleri, doğurganlık kaybı gibi sorunlarda rehberlik etme - Jinekoonkoloji alanındaki en yeni bakım uygulamalarını ve araştırmaları takip ederek, güncel ve kanıta dayalı seçenekler sunma; klinik araştırmalara katılım fırsatlarını değerlendirme - Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama, yapma Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme.
4-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Kemoterapi Tedavisindeki Roller	- Kemoterapi öncesi bilgi verme, yaşanabilecek semptomlara hazırlama. - Kemoterapik ajanları, uygulama yollarını, sürelerini, etki mekanizmalarını ve yan etkileri hakkında ayrıntılı bilgiye sahip olma, - Birey ve aileye uygulanması planlanan tedavi (kemoterapi/biyoterapi/immunoterapi/ hedefe yönelik tedavi vb.) protokolü, tedavinin potansiyel yan etkilerine ilişkin öz bakım önlemleri ve antiemetik şeması gibi konularda uygun eğitimi planlama, uygulama ve değerlendirme. - Kemoterapi sırasında ve sonrasında gözlem ve değerlendirme yapma. - Hasta ve yakınlarının hastalık, tanı ve tedavi seçenekleri ile bakım konusunda sorularını yanıtlama, gerekli durumlarda hekime yönlendirme. - Hastanın tedavi ve bakımı ile ilgili kararlara katılmasını sağlama ve destekleme. - Tedavi öncesi laboratuvar bulgularını değerlendirme ve bir önceki tedavinin toksisitesini değerlendirme (infeksiyon, nötropeni, stomatit vb). - Kemoterapinin güvenli uygulanmasını sağlama. - Kemoterapi ilaçlarının uygun şartlarda transferini, muhafaza edilmesini ve saklanması sağlama. - Kemoterapi ilaçlarını uygun ekipmanla ve uygun şartlarda hazırlama. - Kemoterapi ilaçlarının setlenmesi sırasında dikkatli olma. - Periferik IV ya da santral venöz kataterler, port katater uygulamalarını, infüzyon hızı ve infiltrasyon bulguları yönünden izleme. - İnfüzyon tamamlandıktan sonra infüzyon hattını steril serum fizyolojik (SF) ile yıkama ve sonra iğneyi çıkararak tedaviyi sonlandırma.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; - Kemoterapi öncesi ve sonrası süreçte onkolog ve diğer sağlık profesyonelleriyle yakın işbirliği yaparak tedavi sürecini yönetme - Kemoterapi öncesi, bireye psikolojik destek sağlama ve/veya psikolojik destek alması için yönlendirme - Kurumunda, kemoterapiye bağlı yan etkilerin önlenmesi ve kontrolüne yönelik bakım standartlarını geliştirme ya da geliştirilmesini sağlama - Kemoterapi ilaçlarının uygun şartlarda transferini, muhafaza edilmesini ve saklanması kontrol etme - Kemoterapi ilaçlarını uygun ekipmanla ve uygun şartlarda hazırlanmasını sağlama - Sağlık personeline ilaçların hazırlanması ve korunması konularında eğitimler verme - İlaçla temas halinde yapılacaklar konusundan bilgilendirme ve önlemler alma - Birey ve/veya ailenin girişimlere yanıtını ve hedeflenen sonuca ulaşılıp ulaşılmadığını sistematik olarak değerlendirme - Bireye tedaviye bağlı oluşabilecek yan etkilerle (bulantı-kusma, diyare, konstipasyon, stomatit, yorgunluk vb.) baş etme yöntemlerini anlatma ve tedavi süresince dikkat etmesi gereken konularda hastayı uyarma, bilgilendirme - Semptom yönetiminde non-farmakolojik uygulamalar konusunda bireye özgü bilgilendirme ve eğitim verme Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama ve yapma.

	• İnfüzyon süresince hastayı ekstremitelere (ilacın damar dışına çıkmasıyla oluşan nekroz), anafoksi, hipotansiyon, hipertansiyon, yüksek ateş, bronkospazm, larengospazm vb. yönlerden gözlemleme, uygun girişimde bulunma ve kayıt tutma. • Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	
5-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Radyoterapi Tedavisindeki Roller	Hasta ve yakınlarına; •Radyoterapi öncesi işlemi açıklama Ortaya çıkabilecek semptomlar ve bunlarla baş etme yöntemleri hakkında bilgi verme Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Radyoterapi öncesi ve sonrası süreçte onkolog, radyolog ve diğer yönetme • Radyoterapi sürecine yönelik hastanın duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek, bu süreçte yaşanabilecek stres ve kaygı ile başa çıkma konusunda danışmanlık sağlama • Radyoterapinin olası uzun vadeli yan etkileri ve komplikasyonları hakkında bilgi sağlayarak, bu etkilerin nasıl yönetileceği ve önleneyeceği konusunda hastayı bilgilendirme Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama, yapma.
6-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Cerrahi Tedavideki Roller	• Hasta ve yakınlarını cerrahi tedavi öncesinde işlem hakkında bilgilendirme ve sorularını yanıtlama • Cerrahi tedavi sonrası yaşanacak semptomlara hastayı ve ailesini hazırlama • Tüm bu süreçte yaşanabilecek semptomlar hakkında bilgi verme, alternatif yöntemler önerme • İyi bir ağrı kontrolü sağlamak için ağrı değerlendirmesi yapma, ağrı yönetiminde hem farmakolojik hem de non-farmakolojik tedavileri bilme ve uygulama • Lenfödem tedavisine ilişkin tavsiye ve yönlendirmelerde bulunma • Asit/sıvı birikmesinin drenajını sağlama (uygun ve gerekiyorsa) • Beden imajında ciddi etkiler yaratabilecek semptomlar konusunda dikkatli olma ve semptom ortaya çıkmadan hastaya bilgilendirme ve önerilerde bulunma • Hastayı stresini azaltacak hobilere yönlendirme ve • Evde bakım ve palyatif bakıma ilişkin eğitimler verme ve danışmanlık yapma •Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Hastanın tıbbi geçmişine, cerrahi müdahalenin türüne ve hastanın bireysel ihtiyaçlarına göre özel bir postoperatif bakım planı hazırlama ve uygulama • Ağrı yönetimi konusunda bilgi sahibi olarak, ağrı kontrolünde multidisipliner yaklaşımlar ve gelişmiş farmakolojik/non-farmakolojik yöntemler kullanma • Lenfödem riski olan hastalar için önleyici tedbirler ve lenfödem yönetim stratejileri geliştirme, hastaya ve ailesine bu konuda kapsamlı eğitim ve danışmanlık sağlama • Hastanın/ailesinin endişeleri ya da problemleri hakkında psikolojik destek sağlama, gereken durumlarda psikiyatriste yönlendirme • Cinsellik, doğurganlık gibi konularda hastanın duygu ve düşüncelerini ifade etmesi konusunda cesaretlendirme • Tedavinin fertilitiyi etkileme durumu hakkında konuşma ve hastanın isteklerini göz önünde bulundurarak tedavi öncesi onkofertilite konusunda danışmanlık yapma Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama, yapma.
7-Jinekoonkoloji Hemşiresinin Palyatif Bakımdaki Roller	• Hastanın ve ailesinin yaşamın son dönemi ve yas sürecindeki gereksinimlerini belirleme. • Öncelikle ağrı olmak üzere diğer semptomlarda da kontrolünü sağlama • Psikolojik, sosyal ve manevi bakımı planlama • Hasta ve ailesinin farklı duygusal tepkilerine ve mahremiyetine saygı gösterme. • Hastanın huzurlu ölümü için gerekli çevre düzenlemesini yapma • Aileyi ölüm sırasında meydana gelebilecek durum, belirti ve bulgular yönünden bilgilendirme • Ailenin hastanın acı çekmesinden ve öldüğünde yanında olamamaktan dolayı duyacağı endişeyi giderme • Hastanın ölümü doğrulandıktan sonra kurum politikalarına uygun post-mortem bakımı uygulama • Aile üyelerinin yas sürecini olumlu geçirmelerine destek olma/uygun destek kaynaklarına yönlendirme •Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Hastanın son dönemdeki fiziksel, psikolojik, sosyal ve manevi gereksinimlerini detaylı bir şekilde değerlendirerek, multidisipliner ekip ile kişiselleştirilmiş bir palyatif bakım planı oluşturma • Aile üyelerine yas sürecinde psikososyal destek sunma, ölüme hazırlık aşamasında aileyi duygusal olarak destekleme ve bu süreçte manevi danışmanlık hizmetleri sağlama • Hastanın ölümünün ardından post-mortem bakım sürecini yöneterek, bu süreçte ailenin gereksinimlerine ve kuruma özel prosedürlere uygun hareket etme; aileyi yas sürecine yönelik uygun kaynaklara ve destek gruplarına yönlendirme Meslektaşları/disiplinlerarası ile ortak araştırma planlama, yapma.

3.3-ÜROJİNEKOLOJİ

Tablo 3.3. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Ürojinekoloji Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

ÜROJİNEKOLOJİ HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
3.3-ÜROJİNEKOLOJİ	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
Ürojinekoloji Hemşiresi Görevleri	• Üriner inkontinansın ve diğer alt üriner sistem semptomları belirlenme ve izlenme • Temel ürojinekolojik tanılama işlemlerini (anamnez ve fizik muayene) yapma • Hasta, hasta yakını ve bakım vericilerin eğitimlerini sağlama • Mesane eğitimi, davranışsal tedavi uygulama, inkontinans araç ve ürünlerini uygulama • Kendi kendine aralıklı kateter uygulama ve eğitimini sağlama • Pelvik taban sağlığını korumaya yönelik sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını öğretilme •Yapılan tüm uygulamaları takip etme ve kaydetme.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • A bendinde olan görev yetki ve sorumlulukları planlar, uygular ve değerlendirir. Ayrıca; • Üriner inkontinansın belirlenmesi, temel tanılama işlemlerini yapma, anamnez, mental, fonksiyonel ve çevresel tanılama, fizik muayene (genital prolapsusu kapsayan) ve temel ürolojik tanılama • Ürodinami uygulama ve verilerin yorumlanması, laboratuvar testleri uygulama, konsültasyon gereken hastaları belirleme • Pelvik taban sağlığı için eğitim materyali geliştirme • Mesane eğitimi, davranışsal tedavi uygulama (pelvik kas rehabilitasyonu, biofeedback vb), • İnkontinans araç ve ürünlerinin kullanımı • POP, ağrılı mesane, fekal inkontinans, cinsel disfonksiyonu yönetme • Nöromodülasyon uygulanan hastaların takibi • Pelvik taban sağlığını sürdürmede multidisipliner çalışma • Klinik rehberler ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda hemşirelik bakım sürecini yönetme • Pelvik taban sağlığını korumak için toplumsal farkındalık çalışmaları yürütme • Nöromodülasyon, ürodinami, stimülasyon vb. uzmanlık bilgisi ve bakımıyla ilgili sertifika programlarına katılma,

4-MENOPOZ

Tablo 4. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Menopoz Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

MENOPOZ HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
4-MENOPOZ	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
Menopoz Hemşiresi: Menopozal dönemdeki kadının sağlığının değerlendirilmesi, korunması, geliştirilmesi, mevcut ve olası sağlık sorunlarının belirlenip gerekli hemşirelik bakım sürecinin yürütülmesinden sorumlu Kadın Sağlığı Hemşireliği alanında lisansüstü eğitimini tamamlamış olan hemşiredir. Menopoz hemşireliği sertifika programını tamamlamış hemşireler de menopoz hemşiresi olarak görevlendirilebilir.		
1-Genel Yetki ve Sorumlulukları		- Menopozal dönemin belirlenmesi - Menopozal dönemdeki kadının izlenmesi - Hemşirelik süreci doğrultusunda kanıta dayalı bakımın yürütülmesi - Eğitim ve danışmanlık - Toplumsal farkındalık projelerinin yürütülmesi - Kamu, dernek, sivil toplum kuruluşları vb ile işbirliği yapılması - Konu ile ilgili araştırmalar yapılması - Kadınlara ve ailelerine eğitim verilmesi - Birimin işleyişinin koordine edilmesi
2-Kadının Genel Sağlığının Değerlendirilmesinde Menopoz Hemşiresi		- Fiziksel değerlendirme - Kas iskelet sistemi değerlendirilmesi - Kardiyovasküler sistem değerlendirilmesi - Uykunun değerlendirilmesi - Bilişsel durumun değerlendirilmesi - Psikososyal durumun değerlendirilmesi - Cinsel yaşamının değerlendirilmesi - Ürogenital semptomların değerlendirilmesi - Jinekolojik muayene için yönlendirilmesi
3-Menopozal semptomların belirlenmesinde menopoz hemşiresi		- Duruma özgü standardize ölçeklerin kullanılması - Menopoz semptomları değerlendirme ölçeği - Vazomotor semptom günlüğü - Menopoza özgü yaşam kalitesi ölçeği vb
4-Laboratuvar Bulgularında Menopoz Hemşiresi		- Kadının testlere hazırlanması - Testlerin yapılmasının sağlanması - Gerekli örneklerin toplanması - Sonuçların izlenmesi
5-Yaşam Kalitesinin ve Yaşam Biçimi Davranışlarının Belirlenmesinde Menopoz Hemşiresi		- Sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının belirlenmesi - Menopoza yönelik sosyokültürel algının belirlenmesi - Toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve şiddete yönelik verilerin toplanması
6-Uygun Tarama Programlarının Belirlenmesi ve Katılımının Sağlanmasında Menopoz Hemşiresi		- Mamografi - Pap-Smear - Kolonoskopi - Kemik dansitometresi - Gerekli testlerin yaptırılması - Sonuçların izlenmesi
7-Eğitim ve Danışmanlıkta Menopoz Hemşiresi		- Bireysel eğitim ve danışmanlık - Menopoz hakkında bilgilendirme - Semptom yönetimi - Gebelikten korunma - Beslenme - Uyku - Cinsel yaşam

		• Kontinensin sürdürülmesi (pelvik taban egzersizleri) • Kendi kendine meme muayenesi (KKMM) • Kendi kendine vajinal muayene (KKVM) • Olağandışı kanamaları doktoruna bildirmek • Fiziksel aktivite • Sağlıklı bir kiloya sahip olmak ve sürdürmek • Sosyal destek (menopoz destek grupları) • Hormonal ve nonhormonal tedaviler (TAT vb) • Kanser tarama programları • Alkol, sigara, madde vb kullanımı • Dijital bağımlılık • Stres, öfke ve anksiyete yönetimi • Menopozal destek yaklaşımları (teropötik dokunma, bilişsel farkındalık, gevşeme, aromaterapi v.s) • Hizmet içi eğitim verilmesi (meslektaşlara) • Akran eğitimleri (menopozal kadınlara) • Sağlık merkezleri, ibadet yerleri, güzellik salonları ve diğer toplanma yerlerinde menopoz hakkında eğitim etkinlikleri • Uygun eğitim materyalleri ve bilgi kaynaklarının ulaşılabilir olmasını sağlamak.
--	--	--

5- FERTİLİTE/İNFERTİLİTE

Tablo 5. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Fertilite-İnfertilite Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

FERTİLİTE-İNFERTİLİTE HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
5-FERTİLİTE-İNFERTİLİTE	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-İnfertilite Hemşiresinin Genel Yetki ve Sorumlulukları	- Yardımcı üreme teknikleri için başvuran çiftlerden anamnez almak, - Tedavi sürecine başlayacak olan çiftlere süreç hakkında (tetkikler, hangi girişimleri yapılacağı, tetkikler, kullanılacak ilaçların kullanım şekli, saklama şekli..vs, yumurtaların toplanması hakkında, embriyo transferi hakkında) eğitim ve danışmanlık yapmak, - Yapılacak işlemlerden önce Bilgilendirilmiş Onam almak, - Tedavi sürecinde gerekli evrak hazırlığı hakkında bilgilendirme yapmak, - Tanı/tedavi işlemlerinde çiftin ve ortamın hazırlığı sağlamak, - Yapılan işlemler öncesi ve sonrasında bütüncül yaklaşım ile bakım planı oluşturmak ve uygulamak, - Süreç içerisinde var olan yasal durum hakkında bilgilendirme yapmak, - Tedavi sürecinde olabilecek komplikasyonlar ve ne yapılması gerektiği hakkında bilgilendirme sağlamak.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - Yardımcı üreme teknikleri konusunda çiftlere özellikle kadınlara danışmanlık rolünü aktif gerçekleştirmek adına teknolojik ürün geliştirmek , - Ovulasyon indüksiyonu yapabilmek, ultrasonografi (USG) ile folikülometre takibi yapabilmek, endometrium kalınlığı/over kisti. vs. durumları saptayabilmek gibi işlemleri süpervizyon eşliğinde uygulayabilmek, - Yumurtaların Toplanması (Oocyte pick-up, OPU) işlemini yapabilmek, - Gamet ve embriyo elde edildiğinde uygun bakımı sağlanmak, - İlaç kullanımı ve tedavi protokollerini bilmek ve kullanılacak ilaçlar hakkında danışmanlık yapmak, - Süreç içerisinde çiftlere psikososyal destek sağlayabilmek için Psikososyal ve yaşam kalitesini değerlendirebilecek ilgili ölçekleri kullanmak ve sonuçları değerlendirmek.
2-Tanı -Tedavi Sürecinde İnfertilite Hemşiresi	- Süreç boyunca çiftten elde edilen bilgileri multidisipliner yaklaşım ile uygun ekip üyesine bildirmek, - Üreme sistemi, fizyolojisi/işleyişi konusunda bilgilendirme yaparak farkındalık kazandırmak, - İnfertilite kliniğinde laboratuvarındaki uygulamaları ve koordinasyonunun önemini bilmek, hasta güvenliğini sağlamak, - Süreç boyunca her adım için mahremiyet ve gizlilik ilkelerine dayalı olarak çiftlere yaklaşmak, - Embriyo transferi ve OPU işlemi sırasında hekimi asiste etmek, işlem sırasında kadın emosyonel destek sağlamak, - USG sırasında hekimi asiste etmek ve kadına destek olmak. - Yapılan işlemler öncesi ve sonrasında bütüncül yaklaşım ile bakım planı oluşturmak ve uygulamak, - Süreç içerisinde var olan yasal durum hakkında bilgilendirme yapmak, - Tedavi sürecinde olabilecek komplikasyonlar ve ne yapılması gerektiği hakkında bilgilendirmek, - Gebelik testi gününde β-HCG sonucunun takibini yapmak, gebelik pozitif olan kadınlarda süreci takip etmek, - Süreç boyunca hasta savunuculuğu yapmak ve etik yaklaşımlar ile hemşirelik bakımını uygulamak.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - Zihin- Beden tıbbi kapsamında çiftlere psikososyal destek amaçlı Beden-Zihin Terapileri uygulamak - İnfertilite deneyimi yaşayan çiftte fertilite farkındalığı kazandırmak ve olası infertilite nedenleri hakkında bilgilendirmek - Tüm değerlendirme süreçlerinde uzman bilgisini kullanma, çiftlere tedavi seçenekleri sunarak infertilite alanında kapsamlı danışmanlık ve eğitim vermek. - Yönetici rolü ile fertilite kliniklerini yürütmek, ilgili klinik rehberleri kullanmak - Diğer çalışanlara rehberlik/danışmanlık/eğitim vermek - Ovulasyon indüksiyonu ve folikülometre izlenmesi gibi işlemleri süpervizyon eşliğinde uygulayabilmek, - İlaç kullanımı ve tedavi protokollerini bilmek - Kullanılacak ilaçlar hakkında danışmanlık yapmak - Sertifika programlarında lisans mezunu hemşirelere süpervizörlük yapmak - Birim yönetiminde koordinatör ve yönetici görevini üstlenmek - Araştırma yaparak güncel klinik rehberler, literatürü, kanıta dayalı uygulamaları takip ederek klinikte uygulamaya için gereken koordinasyonu, eğitimi vererek uygulamaya geçirmek.
3. Fertilitenin Korunmasında İnfertilite Hemşiresi+ Onkofertilite	- Fertilitenin korunmasına yönelik farkındalık sağlamak, - Fertilitenin korunmasına yönelik yasa ve kurallar ile ilgili danışmanlık yapmak, - Fertilitenin korunması amacıyla başvuran onkoloji hastalarında	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - Onkoloji ve infertilite birimleri arasındaki koordinasyonu sağlamak, - Onkoloji ve infertilite birimlerin yönetiminde görev almak, - Fertilitenin korunması hakkında onkoloji alanındaki

	kişi ve ailelerini kanser tanı ve tedavi süreçlerinin fertilititeye etkileri, olası seçenekler ve süreç hakkında bilgi vermek, İşlemlere hazırlık ve uygulama sırasında yöntemle ilişkin hemşirelik bakımını uygulamak.	sağlık profesyonellerinin hizmet içi eğitiminde rol almak, - Fertilitenin korunması gerekebilecek Onkoloji hastaları ve aileleri için kapsamlı danışmanlık ve psikososyal destek vermek, - Fertilitenin korunması ve onkofertilite alanındaki güncel literatürü takip etmek, - Fertilitenin korunması ve onkofertilite alanında araştırmalar yapmak ve kanıta dayalı bilgi üretmek, - Yurt dışında bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları takip etmek, - Fertilitenin korunmasına ilişkin onkofertilite danışmanlığı yapmak
--	--	--

6- TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE ŞİDDET

Tablo 6. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet Alanında Görev Yetki ve Sorumluluklar

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE ŞİDDET ALANINDA GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLAR		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
6-TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE ŞİDDET	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire (Lisansüstü)
1-Genel Rol ve Sorumluluklar	Eğitim ve Bilgilendirme: Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve toplumdaki kültürel farklılıklar konusunda eğitim verir, toplumsal cinsiyete duyarlı dil kullanır ve toplumu bilinçlendirir Kapsayıcı ve Eşitlikçi Sağlık Hizmetleri Sunma: Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, birey, aile ve topluma cinsiyet temelli ayrımcılık yapmadan eşit ve adil olarak koruyucu, tedavi ve rehabilite edici hizmet sunar. Bu hizmetler şunları kapsar; -Bireylerin üreme/cinsel sağlık hakları konusunda farkındalık çalışmaları yürütür. - Aile planlaması hizmetlerini sunar. -Anne bebek ölümlerinin azaltılmasına yönelik önlemler alır. -Doğum kontrol yöntemleri hakkında bilgilendirme yapar. -Üreme sağlığı hizmetlerinin ulaştırılmasında görev alır. -Üreme sistemi enfeksiyonlarının önlenmesinde görev alır. -Sağlığa zararlı olabilecek yaklaşımlar (bağımlılık yaratan madde kullanımı, estetik ameliyatlar, kontrolsüz diyetler, kozmetik ürünler vb.) hakkında farkındalık çalışmaları yapar. İş birliği ve Koordinasyon: Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede diğer sağlık profesyonelleri, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yaparak multidisipliner bir ekibin üyesi olarak çalışmalar yürütür. Danışmanlık: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadele eden bireylere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunar. - Yaş ve cinsiyet gözetmeksizin tüm bireylere yönelik cinsel sağlık, cinsel haklar ve koruyucu sağlık hizmetleri hakkında bilgilendirme yapar. -Kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliği normları ile ilgili sağlıksız davranışlarını önlemek için bilgilendirme yapar. -Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığın her yerde sona erdirilmesi konusunda bilgilendirme. Veri Toplama ve Araştırma: Cinsiyet eşitsizliği ile ilgili sağlık sorunlarına yönelik araştırma yürütür, araştırma sonuçlarını ve önerilerini ilgili kurumlara iletir. Afet ve olağan üstü durumlar (deprem, yangın, sel, savaş, göç vb.) sonrasında özellikle kırılgan grupların (kadın, çocuk, yaşlı, engelli vb.) toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı üreme sağlığı sorunlarının önlenmesinde rol alır. Savunuculuk rolü: Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, kadınların sağlık haklarını savunur ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sağlık sisteminde yarattığı engelleri aşmalarına yardımcı olur.	
2-Politika ve Prosedür Geliştirmede Rol ve Sorumluluklar	- Cinsiyet eşitliği perspektifini sağlık politikalarına ve prosedürlerine entegre etmeye yönelik önerilerde bulunur. - Sağlık, siyaset ve kamu yaşamına katılmada toplumsal cinsiyet eşitliğini savunarak, kadınların güçlendirilmesine yönelik stratejiler geliştirilmesinde görev alır. - Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamada ihtiyaçlarını karşılamak için kurumsal ve program bütçe kaynaklarının planlanması ve kullanılmasında ilgili komisyonlarda görev alır. - Sağlık kurumlarında toplumsal cinsiyet eşitsizliği, şiddet ve kadınla ilgili birim ve komisyonlarda görev alır. - Kadının güçlenmesine yönelik sağlık politikaları ve prosedürlerin oluşturulmasında görev alır.	

	Mevcut sağlık politikalarının ve prosedürlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden denetimini yapar.
3-Şiddet Mağdurunda Değerlendirme, Tedavi, Koruma, Destek Hizmetleri	- Kadını şiddet mağduriyeti açısından değerlendirir. - Şiddet belirtilerini tanımlar, şiddet mağduru kadınla karşılaşılırsa; - Adli bildirim ekibinde rol alır, - Şiddet öyküsünü alır, kanıt toplar, - Tıbbi tanı ve tedavinin planlanmasını yapar, - Risk değerlendirmesi yapar, - Güvenlik planı geliştirir, - Şiddet, yasal hakları, güvenlik ve sosyal destek sistemleri ve iletişim ağları hakkında bilgilendirme yapar, - Koruma ve destek hizmetlerine yönlendirir, - Kayıt eder ve şiddet mağduru kadını izler. - Toplumu siber şiddet de dahil olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddet konusunda bilgilendirir ve güçlendirir. - Kadına yönelik şiddetle ilgili araştırmalar yapar. - Şiddete uğrama riski yüksek kadınların yaşadığı bölgelerde çalışmalar yapar. - Kamu alanları ve özel alanlarda, kadına yönelik şiddetin her türünün ortadan kaldırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapar. - Sağlık kuruluşları dışında da (Kadın araştırma merkezleri, üniversite, belediyeler, STK vb.) rehabilitasyon hizmetlerinde rol alır. - Şiddeti önleme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik ulusal ve uluslararası projeleri yürütür. - Şiddeti önleme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamada, hizmet içi eğitimler de dahil uzman hemşireler süpervizör/vaka koordinatörü olarak görev alır.

7-ÜREME SAĞLIĞI-CİNSEL SAĞLIK (ÜS/CS) VE AİLE PLANLAMASI

Tablo 7. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinde ÜS/CS ve AP Hemşiresinin Görev Yetki ve Sorumlulukları

ÜS/CS VE AP HEMŞİRESİNİN GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI		
Alanlar	Görev Yetki ve Sorumluluklar	
5-ÜREME SAĞLIĞI -CİNSEL SAĞLIK VE AİLE PLANLAMASI	A Alan Hemşiresi (Lisans Düzeyi)	B Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alanında Uzman Hemşire
1-Üreme Sağlığında	- Üreme ve cinsel sağlığı etkileyen çevresel risk faktörlerini değerlendirir ve korunma ve önlemeye yönelik eğitim planlar, uygular, değerlendirir. - Üreme ve cinsel sağlıkla ilgili çalışmalara katkıda bulunur ve çalışma sonuçlarını uygulamada kullanır.	- Üreme ve cinsel sağlığı etkileyen çevresel risk faktörlerini değerlendirir ve korunma ve önlemeye yönelik eğitim planlar, uygular, değerlendirir. - Üreme ve cinsel sağlığa yönelik politika geliştirme çalışmalarına katılır. - Üreme ve cinsel sağlıkla ilgili çalışmalar planlar ve yürütür. Etik ikilemlerin olması durumunda uzman hemşire ilgili etik kurulda yer alabilir
2-Cinsel Sağlıkta	- Cinsel özgeçmiş alır. - Cinsel sağlık sorunlarına yönelik tarama yapar. - Cinsel kaygılar için değerlendirme, yönetim gerektiğinde yönlendirme yapar. - Cinsel sağlığa yönelik hemşirelik sürecini yönetir. - Üreme yolu/cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar için tarama testlerini bilir ve yapılmasına katkı sağlar. CYBE hakkında bilgilendirme yapıp bakımını yapar. - Güvenli cinsellik konusunda eğitim verir. - Yaşa ve yaşam dönemine özgü ve kültüre duyarlı temel düzeyde cinsel sağlık eğitimi verir. - Riskli ve dezavantajlı (Adölesan, yaşlılar, LGBT, göçmenler, yoksullar vb.) gruplara ve olağanüstü dönemlerde (doğal afet,	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; - Cinsel öykü ve danışmanlıkta ölçek ve model kullanabilir ve bunları geliştirebilir. - CYBE olan kişilerin tedavi vtedavi sonrasında danışmanlık ve rehberlik eder. - Yaşa ve yaşam dönemine özgü ve kültüre duyarlı - ileri düzeyde, planlı ve sürekli cinsel sağlık eğitimi verir. Bu konuda eğitim programları oluşturur ve yönetir. - Riskli ve dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına duyarlı cinsel ve üreme sağlığına yönelik bakım verir. - Cinsel zorlama, şiddet, taciz veya sömürüye maruz kalmış hastalara danışmanlık ve/veya yönlendirme sağlar. - Güvenli cinsellik konusunda danışmanlık yapar. - Yaşam boyu cinsel sağlık ve - cinsel iyilik halini teşvik etme için danışmanlık yapar. - Cinsel haklara yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlar.

	pandemi, savaş vb.) üreme ve cinsel sağlık ihtiyaçlarını belirleyip eğitim verir. Gerekğinde yönlendirme yapar. ☒ Cinsel zorlama, şiddet, taciz veya sömürüye maruz kalmış hastaların taranması ve değerlendirilmesini yapar. ☒ Bakım verdiği bireyleri cinsel haklar konusunda bilgilendirir. • Cinsel ve üreme sağlığına ilişkin uygulamalarında etik ilkeleri gözeterek bakım verir.	• Etik ikilemlerin olması durumunda uzman hemşire ilgili etik kurulda yer alabilir
3-Aile Planlamasında	• Aile planlaması genel ve yönetime özel danışmanlığı verir. • Birey ihtiyacına uygun (özel durum ve dönemler dikkate alarak) aile planlaması yöntemi uygunluğunu belirler. • Acil kontrasepsiyon hakkında eğitim verir ve protokoller doğrultusunda süreci yönetir.	A- Bendindeki hemşirenin görev yetki ve sorumluluklarına ek olarak; • RiA uygulaması yapar. • Yönetime özel izlem danışmanlığını yapar.

ÇALIŞTAY ÇALIŞMA GRUPLARINA GÖRE KATILIM SAĞLAYAN- KATKI SUNANLAR*

Üreme Sağlığı, Cinsel Sağlık ve Aile Planlaması Grubu

PROF.DR. SEVİL ŞAHİN
PROF. DR. HATİCE YANGIN
DOÇ. DR. GÜLTEN KOÇ
DR. ÖĞR. ÜYESİ SERPİL ABALI ÇETİN
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM AKIN
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE DELİKTAŞ DEMİRCİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ EKİN DİLA TOPALOĞLU
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM ÜLKÜ BULUT
DR. ÖĞR. ÜYESİ EBRU İNAN KIRMIZIGÜL
ARŞ. GÖR. DR. CEYDA SU GÜNDÜZ
ARŞ. GÖR. DR. SEVDA YILDIRIM
ARŞ. GÖR. MERVE TEMEL
ARŞ. GÖR. GÜZİN ÜNLÜ SUVARI
ÖĞR. GÖR. HANDAN ERİTEN TİLAVER
ÖĞR. GÖR. KÜBRA AKCAN
UZMAN HEMŞİRE EMİNE İLKİN AYDIN
UZMAN HEMŞİRE İREM NURÇE BİRCAN
UZMAN HEMŞİRE GİZEM BİLMEZ
UZMAN HEMŞİRE RUKİYE DİKMEN
UZMAN HEMŞİRE BÜŞRA GÖRGÜLÜ
UZMAN HEMŞİRE EBRU ÖZDEMİR
UZMAN HEMŞİRE BÜŞRA KARAGÖL
UZMAN HEMŞİRE İPEK TURHAN

Perinatoloji/Obstetri Grubu

PROF. DR. K. DERYA BEYDAĞ
PROF. DR. AYLAY ERGİN
PROF. DR. TULAY YAVAN
PROF. DR. HATİCE YILDIZ
DOÇ. DR. YELİZ DOĞAN MERİH
DOÇ. DR. NURAY EGELİOĞLU CETİŞLİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ESRA ARSLAN GÜRCÜOĞLU
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYSUN BADEM
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM ÇİÇEK
DR. ÖĞR. ÜYESİ FİLİZ DEĞİRMENCİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ TULAY KAVLAK
DR. ÖĞR. ÜYESİ BURCU KÜÇÜKKAYA
DR. ÖĞR. ÜYESİ MİNE ORUÇ
ARŞ. GÖR. DR. GÜLŞEN IŞIK
ARŞ. GÖR. SEDA ÇETİN AVCI
ARŞ. GÖR. CEREN ERÇEVİK
ÖĞR. GÖR. DERYA DENİZ
ÖĞR. GÖR. MERVE ŞEN
ÖĞR. GÖR. ABDURRAHİM UYANIK
UZMAN HEMŞİRE ESRA KAYHAN
UZMAN HEMŞİRE SENA ÜNGÖR
UZMAN HEMŞİRE TUĞBA SIVRI

Fertilite/İnfertilite Grubu

PROF. DR. MERLİNDA ALUŞ TOKAT
PROF. DR. OYA KAVLAK
DOÇ. DR. TULAY YILMAZ
DR. ÖĞR. ÜYESİ GONCA BURAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ EDA CANGÜL
DR. ÖĞR. ÜYESİ MERVE COŞKUN
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM ÇİFTÇİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ SİBEL KIYAK
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZDEN TANDOĞAN
ARŞ. GÖR. DUYGU DOKUMACI
ARŞ. GÖR. İLKSEN SARI
ARŞ. GÖR. BETÜL YAŞDAĞI
ÖĞR. GÖR. EMİNE AVCU
ÖĞR. GÖR. SEVİLAY AYDIN
DERYA BİNGÖL
UZMAN HEMŞİRE ELİF ÇAKIR
UZMAN HEMŞİRE ESRA GÖKDAĞ BALCI

Jinekoloji Grubu

PROF. DR. NURDAN DEMİRCİ
PROF. DR. GÜLTEN GÜVENÇ
PROF. DR. AYŞE KILIÇ UÇAR
PROF. DR. DUYGU VEFİKULUÇAY YILMAZ
DOÇ. DR. SEVDE AKSU
DOÇ. DR. DİLEK BİLGİÇ
DOÇ. DR. DİLEK COŞKUNER POTUR
DOÇ. DR. NEVİN ÇITAK BİLGİN
DOÇ. DR. HÜSNİYE DİNÇ KAYA
DOÇ. DR. ZEKİYE TURAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ ASLIHAN AKSU
DR. ÖĞR. ÜYESİ NURİYE PEKCAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ TUĞBA ÖZ
ARŞ. GÖR. DR. AYSU BULDUM
ARŞ. GÖR. SELİNAY AKTAŞ DEMİR
ARŞ. GÖR. HAMİDE ARSLAN TARUS
ARŞ. GÖR. RÜVEYDA ÖLMEZ YALAZI

UZMAN HEMŞİRE GİZEM KARACA
UZMAN HEMŞİRE HİLAL ÖZENÇ
UZMAN HEMŞİRE GÜLŞAH VURAL AKTAN

ARŞ. GÖR. SEMİHA ÜNKAZAN
ARŞ. GÖR. TÜLAY YILDIZ

Menopoz Grubu

PROF. DR. NEVİN HOTUN ŞAHİN
PROF. DR. TÜLAY YAVAN
DOÇ. DR. FERİDE YİĞİT
DOÇ. DR. RUKİYE HÖBEK AKARSU
DR. ÖĞR. ÜYESİ NEVİN UTKUALP
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZLEM ŞAHAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ SIDIKA PELİT AKSU
ÖĞR. GÖR. BEYZANUR İŞBAY AYDEMİR
ÖĞR. GÖR. DERYA BİNGÖL
ÖĞR. GÖR. YASEMİN ÇAVUŞ SOLMAZ
ÖĞR. GÖR. YELİZ ILDIR ALTUN
ARŞ. GÖR. ESLEM ALTINTAŞ
UZMAN HEMŞİRE NERMİN ODABAŞI

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet Grubu

PROF. DR. HEDİYE ARSLAN ÖZKAN
PROF. DR. ŞENAY ÜNSAL ATAN
DOÇ. DR. ÖZLEM CAN GÜRKAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ DEMET AVCI ALPAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ SİMGE EVRENOL ÖÇAL
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZEN İNAM
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUKADDES TURAN MİRAL
DR. ÖĞR. ÜYESİ RESMİYE ÖZDİLEK
ARŞ. GÖR. DR. ÖZLEM KAPLAN
ARŞ. GÖR. GAMZE DİKER
ARŞ. GÖR. BEGÜM KIRIK
UZMAN HEMŞİRE KARDELEN BİLGİ
UZMAN HEMŞİRE ENES DÜZBAYIR
UZMAN HEMŞİRE GAMZE NUR ÖZBEK

Adolesan Sağlığı Grubu

PROF. DR. NURAN KÖMÜRCÜ
PROF. DR. AYTEN ŞENTÜRK ERENEL
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZÜBEYDE EKŞİ GÜLOĞLU
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHTAP UZUN AKSOY

**İsim sıralamaları; ünvanlara ve soy isim baş harfine göre yapılmıştır.*